

- застаріла та недосконала система пільг, а також відсутність норм споживання або завищені норми споживання при наданні пільг.

Таким чином, необхідним кроком у напрямку вирішення регіональних проблем залишається реформування існуючої та побудова нової сучасної моделі міжбюджетних відносин, шляхом вирішення окреслених проблем. Нова модель сприятиме гармонізації інтересів економічних суб'єктів, які користуються суспільними благами, з тими, хто приймає рішення про їх надання.

Література:

1. Бюджетний кодекс України (у редакції від 19.05.2011 р. № 3396-VI зі змінами та доповненнями) // Інформаційно-пошукова система «Ліга» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.liga.net>.
2. Про внесення змін до Порядку перерахування міжбюджетних трансфертів : Постанова Кабінету міністрів України від 22.04.2015 р. N 227. [електронний ресурс]. – режим доступу : [http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/227-2015- %D0%BF](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/227-2015-%D0%BF).
3. Сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>.
4. Деякі питання розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів: Постанова Кабінету Міністрів України від 8 грудня 2014 р. №1149 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 97. – С. 14. – Ст. 3441.

УДК 336.201.3

Ігнатишин М. В.,
к.е.н., доцент кафедри фінансів,
Мукачівський державний університет,
Луник В. Р., магістр,
Мукачівський державний університет

ПОДАТКОВЕ НАВАНТАЖЕННЯ -ФІНАНСОВИЙ ІНДИКАТОР ХАРАКТЕРИСТИКИ ОБСЯГУ ПОДАТКОВИХ ВИЛУЧЕНЬ

Однією із найактуальніших проблем побудови вітчизняної системи економічних відносин є створення ефективної системи оподаткування та реалізація на практиці дієвої податкової політики, направленої на спрощення взаємовідносин платників податків та держави. Вагоме місце у цьому процесі займає проблема забезпечення оптимальної величини та рівномірності розподілу податкового тягара як необхідної передумови розвитку суб'єктів господарювання.

Характеризуючи податки та в цілому податкове навантаження, можна констатувати, що податковий тиск є одним із ключових чинників, що впливає на мотивацію суб'єктів господарювання з ведення бізнесу і виконання податкових зобов'язань, отже і на фінансові можливості держави.

Податкове навантаження можна розрахувати в цілому по Україні, в розрізі по підприємству, в розрізі по кожному виду податку.

В результаті надмірного податкового тиску багато суб'єктів господарювання йдуть в тінь. За оцінками економістів тіньовий сектор економіки України складає 50% ВВП і більше.

Для оцінки рівня оподаткування використовується показник податкового навантаження, який виступає як фінансовий індикатор, що характеризує обсяги податкових вилучень. Для визначення податкового тиску та макро та мікро рівнях застосовуються два підходи до його визначення – абсолютний і відносний підходи[1, с.80].

Абсолютний - відображає сумарну величина усіх видів обов'язкових платежів податків і зборів, які було сплачено платниками протягом певного періоду часу:

$$АПТi = \sum ОПi, \text{ де} \quad (1)$$

де $АПТ$ – абсолютна величина податкового тягаря;

$ОП$ – вартісна величина обов'язкових платежів;

i – рік.

Відносний підхід – відношення загальної суми сплачуваних обов'язкових платежів в державі до величини створюваного в суспільстві за аналогічний період суспільного продукту (макрорівень):

$$ВПТi = \frac{\sum ОПi}{ВВПi} \times 100 \quad (2)$$

де $ВПТ$ – відносна величина податкового тягаря;

$ВВП$ – вартісна величина ВВП;

i – рік.

На мікрорівні податковий тягар визначається через відношення обсяг i в нарахованих та сплачених податків до обсягу реалізованої продукції:

$$ВіПТi = \frac{\sum ОПi}{Вi} \times 100 \quad (3)$$

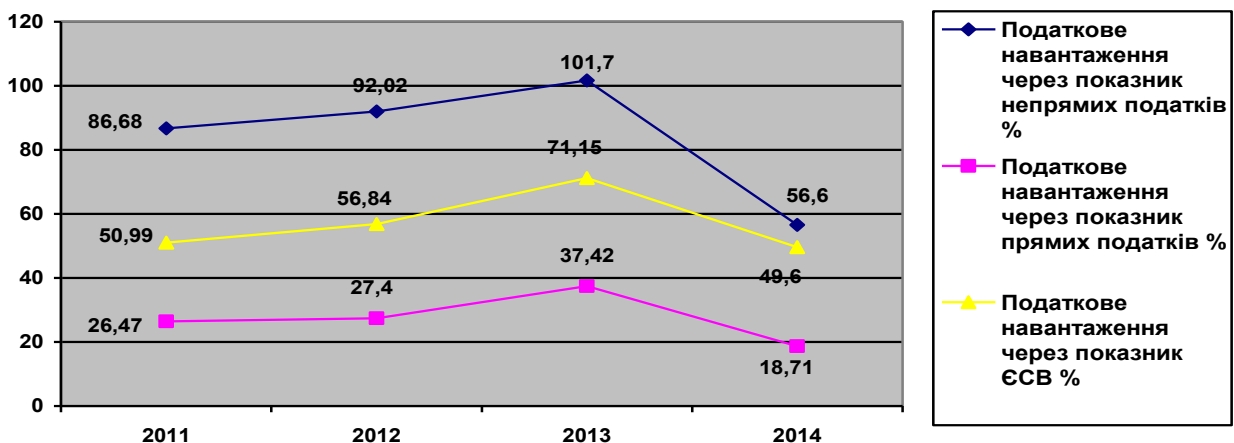
де $ВіПТ$ – відносна величина податкового тягаря;

$ВВП$ – вартісна величина ВВП;

$В$ – виручка (обсяг) від реалізації продукції;

i – рік.

Розрахунок за наведеним формулам не враховує величини обов'язкових соціальних відрахувань до позабюджетних соціальних фондів, які за економічною суттю належать до податкових платежів, оскільки мають примусовий характер. Тому наше дослідження базується на методиці, які включають в розрахунок даний показник[2, с.243]. На рис 1. наведено результати розрахунку непрямого та прямого податкового навантаження та навантаження ЄСВ на суб'єктів господарювання за 2011-2014 рр.

Рис.1. Податкове навантаження на суб'єктів господарювання в динаміці за 2011-2014 рр.[5,6]

Рис.1 показує, що 2013 рік характеризується найвищим податковим навантаженням через показник непрямих та прямих податків та показник ЄСВ.

Щодо ЄСВ, то тут не залежить від того як працює підприємство прибутково чи збитково його нарахування і перерахування до Пенсійного фонду здійснюється в будь-якому випадку. Податкове тиск з ЄСВ у 2014 році становив майже 50%. Наведена його величина є індикатором

щодо платежів ЄСВ який свідчить про гальмування розвитку бізнесу в Україні. Високі ставки ЄСВ стримують розширення тіньового сектору економіки та змушує бізнес приховувати свій реальний стан.

З метою покращення ситуації в адмініструванні податків в грудні 2014 року Верховна Рада України прийняла пакет законів щодо податкової реформи в Україні, яка принесла кардинальні зміни в оподаткуванні юридичних осіб. Дана реформа передбачає спростити і здешевити систему адміністрування податків [3]. З цією метою у 2015 року в Україні зменшується кількість податків з 22 до 9. Деякі податки не скасовано повністю, а лише трансформовані за принципом «два в одному» [4].

Разом з тим було впроваджено військовий збір, податок на нерухомість, транспортний збір, що формально об'єднані в один податок.

На наш погляд недостатньо провести реформу в напрямку об'єднання податків чи змін ставок по них. Необхідно також забезпечити виконання хоча б основних елементів податкової реформи які наведено на рис.2.

Рис.2. Елементи податкової реформи та напрями її реалізації

На основі проведено дослідження можна зробити висновок, що податкова реформа буде тоді ефективна коли у державі буде висока виконавська дисципліна та відповідальність на кожному етапі її реалізації. Це в свою чергу забезпечить суб'єктам господарювання впевненість у завтрашньому дні, а державі за рахунок стабільного податкового надходження упорядкуванням та оптимізацією системи державних видатків.

Література:

1. Фрадинський О.А. Поняття податкового навантаження та підходи до його визначення /О.А. Фрадинський //вісник Хмельницького національного університету: Сер. Економічні науки. – 2010, № 1, Т. 14. С.79 – 82.
2. Новосельська Л.І. Методи оцінювання рівня податкового навантаження на підприємства / Л.І. Новосельська // Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. праць. – Сер.: Економіка планування та управління в галузях. – Львів: РВВ НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.7. – С. 239-24
3. Провнесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо оподаткової реформи: Закон України від 28.12.2014 року No 71-VIII.